

6762 SAYILI TTK'NUN 401 NCİ MADDESİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILDI

ÖZET : 6300 sayılı Bazı Kanunlar İle Kamu Gözetimi, Muhasebe Ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 6762 sayılı TTK'nun 401 nci maddesinde değişiklik yapılmıştır. Yapılan değişiklik sonucunda söz konusu maddenin **(2) numaralı fıkrasının**, payları borsada işlem gören anonim şirketlere, 19.10.2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan kredi kuruluşlarına ve finansal kuruluşlara uygulanmayacağı hüküm altına alınmış; bu fıkra aykırı esas mukavelelerin de 15/6/2012 tarihine kadar uygun hale getirilmesi gerekmektedir.

29.06.1956 Tarihli Türk Ticaret Kanunu'nun 401 inci maddesinde Anonim Şirketlerde çıkarılacak hisse senetlerinden imtiyazlı hisse senedi ile ilgili usul ve esaslar belirlenmiştir. Söz konusu madde hükmü aşağıdaki gibidir:

İmtiyazlı hisse senetleri: (1)

Madde 401 - Esas mukavele ile bazı nevi hisse senetlerine kar payı veya tasfiye halindeki şirket mevcudunun dağıtılması ve sair hususlarda imtiyaz hakları tanınabilir.

(Ek fıkra: 29.3.2011-6215/15 md.) Pay sahipleri arasında Devlet, il özel idaresi, belediye ve diğer kamu tüzel kişileri, sendikalar, dernekler, vakıflar, kooperatifler ve bunların üst kuruluşları bulunan anonim şirketlerde ve iştiraklerinde; kamu tüzel kişileri ile kamuya yararlı dernek ve vakıflar lehine tesis edilebilecek imtiyazlar hariç olmak üzere, diğer pay sahiplerinden biri veya birkaçı lehine bu Kanunda düzenlenen herhangi bir imtiyaz tesis edilemez.

(Ek fıkra: 29.3.2011-6215/15 md.) İkinci fıkraya aykırı esas mukaveleler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde anılan fıkra hükmüne uygun hale getirilir. Gerekli esas mukavele değişikliklerinin ve uyarlamalarının bu süre içinde gerçekleştirilmemesi halinde, ilgili esas mukavele hükümleri bu sürenin dolduğu tarihte

kendiliğinden geçersiz hale gelir ve esas mukavelede öngörülen imtiyazların tümü kanunen sona erer.

İmtiyaz, başkalarına tanınmayan özel, kişisel hak veya şart, ayrıcalık anlamına gelmektedir. Anonim şirketlerde de bazı ortaklar için ayrıcalık yaratılması mümkündür. Bunun için, Anonim Şirketin esas mukavelesinde hüküm bulunması gerekmektedir.

29.3.2011 Tarihli ve 6215 sayılı Yasanın 15 inci maddesi ile TTK'nun 401 inci maddesine iki fıkra eklenmiştir. Söz konusu iki fıkra da 6215 sayılı Yasanın Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmeleri sırasında eklenmiş olup, komisyon raporuna göre fıkra gerekçeleri aşağıdaki gibidir:¹

Devlet, il özel idaresi, belediye ve diğer kamu tüzel kişileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, sendikalar, dernekler, vakıflar, kooperatifler veya bunların iştiraklerinin kaynaklarıyla anonim şirketler kurulabilmekte ve bu anonim şirketlerce de başka anonim şirketlere iştirak edilebilmektedir. Bu şirketlerde düşük pay sahibi olan diğer bazı hissedarlar lehine şirket esas sözleşmesinde tesis edilebilen çeşitli imtiyazlarla şirket yönetiminde hâkimiyet sağlanmakta ve bu şekilde diğer pay sahipleri şirket yönetim ve karar sürecinden kısmen veya tamamen uzaklaştırılabilmektedir.

Sevk edilen bu düzenleme ile bu tür şirketlerde büyük pay sahibi olan özellikle kamu kurum ve kuruluşları ile maddede sayılan diğer kuruluşların kaynaklarının kötüye kullanımının önlenmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, Avrupa ülkelerinde imtiyazlı payların hem konusu hem de sağladığı ayrıcalıkların sınırlandırılması eğilimi ile Avrupa Toplulukları Mahkemesinin bu konuya ilişkin kararlarına uyum sağlanmaktadır.

Yapılan düzenleme ile Türk Medeni Kanunu ve Borçlar Kanununda yer alan hükümler çerçevesinde diğer ortakların, üçüncü kişilerin ve şirket tüzel kişilerinin, kanunun amacını aşarak tanınacak imtiyazlar nedeniyle zarara uğramamaları amaçlanmıştır.

Diğer taraftan, mevcut şirket esas sözleşmelerinde gerekli değişikliklerin yapılması için süre tanınmış, bu süre içinde gerekli değişikliklerin yapılmaması halinde, ilgili esas sözleşme hükümlerinin kendiliğinden geçersiz hale geleceği hükme bağlanmıştır.

¹ <http://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem23/yil01/ss698.pdf> [Erişim; 11.04.2012, 10.00]

6215 sayılı Yasa ile TTK'nun 401 inci maddesinde yapılan değişiklik, bu Yasanın yayım tarihi olan 12.4.2011 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Dolayısıyla, 401/3 üncü madde hükmüne göre imtiyazlı hisse senedi çıkaran anonim şirketlerin 401/2 inci madde hükmüne uygun olarak en geç 12.4.2012 tarihine kadar sözleşmelerini değiştirmeleri gerekmektedir.

Öte yandan, 29.6.2011 tarihli ve 654 sayılı GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞININ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME ile 3.6.2011 tarihli ve 640 sayılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye, eklenen geçici 6 ncı maddede, 29.6.1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 401 inci maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen süreyi üç aya kadar uzatmaya Gümrük ve Ticaret Bakanı yetkili kılınmıştır. Bu yetkiye istinaden Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılan, 11 Nisan 2012 tarihli ve 28261 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan **Gümrük Ve Ticaret Bakanlığınca Anonim Şirket Esas Mukavelelerinde İmtiyaz Tesis Eden Hükümlerin Uyarlanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: İÇ TİCARET 2012/1)** ile 29.6.1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 401 inci maddesinin üçüncü fıkrasında düzenlenen esas mukavelelerin ikinci fıkraya uygun hale getirilmesine ilişkin süre 3.6.2011 tarihli ve 640 sayılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 6 ncı maddesi ile verilen yetkiye dayanılarak **2.7.2012 tarihine kadar uzatılmıştır. Söz konusu Tebliğ ile ilgili açıklamalarımız 11.4.2012 tarihli ve 81 no'lu sirkülerimizde de yer almaktadır.**

Tebliğ ile yapılan düzenlemeden sonra, 10 Mayıs 2012 tarihli ve 28288 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 26.4.2012 tarihli, 6300 sayılı *Bazı Kanunlar İle Kamu Gözetimi, Muhasebe Ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un* 9 uncu maddesi ile 29/6/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 401 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Sermayesinin yarısından fazlası tek başına veya birlikte; Devlet, il özel idaresi, belediye ve diğer kamu tüzel kişileri, sendikalar, dernekler, vakıflar, kooperatifler ve bunların üst kuruluşlarına ait anonim şirketlerde ve bu şirketlerin aynı oranda sermaye payına sahip oldukları

İştiraklerinde; bunların sahip oldukları paylara tesis edilebilecek imtiyazlar hariç olmak üzere, diğer paylara bu Kanunda düzenlenen herhangi bir imtiyaz tesis edilemez. Bu hüküm, payları borsada işlem gören anonim şirketlere, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan kredi kuruluşlarına ve finansal kuruluşlara uygulanmaz.

İkinci fıkraya aykırı esas mukaveleler, 15/6/2012 tarihine kadar uygun hale getirilir. Gerekli esas mukavele değişikliklerinin ve uyarlamalarının bu tarihe kadar gerçekleştirilmemesi halinde, ilgili esas mukavele hükümleri kendiliğinden geçersiz hale gelir ve esas mukavelede öngörülen imtiyazların tümü kanunen sona erer.”

Yapılan bu değişiklik sonucunda söz konusu 401 inci maddesinin eski ve yeni hali aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

ESKİ HALİ	YENİ HALİ
<p>İmtiyazlı hisse senetleri: (1) Madde 401 – Esas mukavele ile bazı nevi hisse senetlerine kar payı veya tasfiye halindeki şirket mevcudunun dağıtılması ve sair hususlarda imtiyaz hakları tanınabilir. (Ek fıkra: 29.3.2011-6215/15 md.) Pay sahipleri arasında Devlet, il özel idaresi, belediye ve diğer kamu tüzel kişileri, sendikalar, dernekler, vakıflar, kooperatifler ve bunların üst kuruluşları bulunan anonim şirketlerde ve iştiraklerinde; kamu tüzel kişileri ile kamuya yararlı dernek ve vakıflar lehine tesis edilebilecek imtiyazlar hariç olmak üzere, diğer pay sahiplerinden biri veya birkaçı lehine bu Kanunda düzenlenen herhangi bir imtiyaz tesis</p>	<p>İmtiyazlı hisse senetleri: (1) Madde 401 – Esas mukavele ile bazı nevi hisse senetlerine kar payı veya tasfiye halindeki şirket mevcudunun dağıtılması ve sair hususlarda imtiyaz hakları tanınabilir. “Sermayesinin yarısından fazlası tek başına veya birlikte; Devlet, il özel idaresi, belediye ve diğer kamu tüzel kişileri, sendikalar, dernekler, vakıflar, kooperatifler ve bunların üst kuruluşlarına ait anonim şirketlerde ve bu şirketlerin aynı oranda sermaye payına sahip oldukları iştiraklerinde; bunların sahip oldukları paylara tesis edilebilecek imtiyazlar hariç olmak üzere, diğer paylara bu Kanunda düzenlenen herhangi bir imtiyaz tesis edilemez. Bu hüküm, payları borsada işlem gören anonim</p>

edilemez.
(Ek fıkra: 29.3.2011-6215/15 md.)
İkinci fıkraya aykırı esas mukaveleler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde anılan fıkra hükmüne uygun hale getirilir. Gerekli esas mukavele değişikliklerinin ve uyarlamalarının bu süre içinde gerçekleştirilmemesi halinde, ilgili esas mukavele hükümleri bu sürenin dolduğu tarihte kendiliğinden geçersiz hale gelir ve esas mukavelede öngörülen imtiyazların tümü kanunen sona erer.

şirketlere, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan kredi kuruluşlarına ve finansal kuruluşlara uygulanmaz. İkinci fıkraya aykırı esas mukaveleler, 15/6/2012 tarihine kadar uygun hale getirilir. Gerekli esas mukavele değişikliklerinin ve uyarlamalarının bu tarihe kadar gerçekleştirilmemesi halinde, ilgili esas mukavele hükümleri kendiliğinden geçersiz hale gelir ve esas mukavelede öngörülen imtiyazların tümü kanunen sona erer."

Yapılan değişiklikle 401 inci maddesinin **(2) numaralı fıkrasının**, payları borsada işlem gören anonim şirketlere, 19.10.2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan kredi kuruluşlarına ve finansal kuruluşlara uygulanmayacağı hüküm altına alınmış ve bu fıkraya aykırı esas mukavelelerin de 15/6/2012 tarihine kadar uygun hale getirilmesi gerektiği açıkça belirtilmiştir. BU düzenlemeden sonra, normlar hiyerarşisi uyarınca, **Gümrük Ve Ticaret Bakanlığınca Anonim Şirket Esas Mukavelelerinde İmtiyaz Tesis Eden Hükümlerin Uyarlanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: İÇ TİCARET 2012/1)'nde belirlenen sürede kendiliğinden hükümsüz hale gelmiştir.**

Saygılarımızla...

11 Nisan 2012, Çarşamba

Resmî Gazete

Sayı: 28261

TEBLİĞ

Gümrük ve Ticaret Bakanlığından:

**ANONİM ŞİRKET ESAS MUKAVELELERİNDE İMTİYAZ TESİS EDEN
HÜKÜMLERİN UYARLANMASINA İLİŞKİN TEBLİĞ
(TEBLİĞ NO: İÇ TİCARET 2012/1)**

MADDE 1 – (1) 29/6/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 401 inci maddesinin üçüncü fıkrasında düzenlenen esas mukavelelerin ikinci fıkraya uygun hale getirilmesine ilişkin süre 3/6/2011 tarihli ve 640 sayılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 6 ncı maddesi ile verilen yetkiye dayanılarak 2/7/2012 tarihine kadar uzatılmıştır.

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Gümrük ve Ticaret Bakanı yürütür.

